អំពៅស្រួស្រស់ក្រូចស្វាទ — ក្រវាន់វល្លិវណ្ណា ព័ទ្ធព័ទ្ធពីង ៗ
ស្រឡៅស្រឡីស្រឡូកលាស់ គ្រៀកគ្រស់ការគ្រៅក្រាបត្រយឹង
អង្គ្រីមអង្គ្រីងក្ងុងកំភ្លឹង កំពីងពួយខ្នុរខ្ទឹងផ្ទៃប្រឹងដៃជ្រះ ៗ ស្ទឹងស្ដេច
ត្រាច់ក្នុងនគរាវេង ខបទ្រេះហោះហប្រព្រាន្តស្នានព្រឹក្សព្រៃ ក្រសាល
សប្បាយព្រះហឫទ័យ ហើយព្រះជៀសដើរចេញឆាគហា ៗ
ដល់ពាលវៃទៀតព្រះហេមពាន្ត មើលមានពួកម្រឹគម័រក្ខុះក រៀន
គ្រញីឈ្មោលឈោលអុំរអះ ខ្ទុះឈរខ្ទុះឈប់ស្រប់អង្គា ៗ ល្អុស
ក្តានមោសមោងព្រាយ ស៊ីដោយទៀតលាយគ្នាឆ្កេ ទន្សាយ
ទន្សោងអាចយរ៉ុងគា លំលោតៅឈប់មុំខ្មៅ ៗ ចចកឫល
ជ្រូកដើមបេរ ពង្រូលមួលនៅរង្វេងព្រៃ ក្រពៅកញ្ចាស
ក្របីប៉ោរ ថ្ពាណព្រៃឈរឈប់មួបក្រពៅ ៗ ប្រើកព្រៃដើរក្រប់
មួយព្រៃជ្រៃ ខ្លាឃ្មុំក្រោបក្រោមដើមខ្ញៀវ ហានឃ្មុំខ្ពល់
ដង្កូលនៅ ខ្លាឃ្មុំឡើងទៅបេះឃ្មុំស៊ី ។ ខ្លាត្រីស៊ីត្រីកន្ធុក្ររស់
ខ្លាធំលោតឡោះកៀនការញ៉ា អយឃ្មុំចាំចាប់ម្រឹគ កាប់កខ្លួនខ្ញី

ស៊ីតាមឃ្មាន ៗ ស្វាក្រោមខ្ទ្រោមលើស្វាព្រៃ ស្វុំនិងកង់ណើត
ខ្ទ្រោន លោតតោតកុះទៅបំពាន ពើបពារបេះបានផ្លែក្រៀលស្វា ៗ
ស្វាក្រេះក្រញ៉ាំវ៉ាដក្រាញ៉ស លោកឡើងក្រញាំអាំផលា បេះ
បានស្វាយសបរិភោគ(១) ខ្ទះគុជកុបកក្ដាប់នៅដៃ ។ ព្រះពោធិ-
វង្សពន្យូមក្បូរ ទតស្រែបស្រុកកាក់ដោយផងព្រៃ ឡើយ
ព្រយះដោយត្រូវតែរបង ក្បូរក្រៀវវាធ្លៀងនព្វចកស្រះស្រង់ ៗ
ទើបនាំគេរលៀងលេងមូលឈប់ ក្រោមម្លប់ព្រឹក្សព្រៃប្របកកន់
មើលមានកក់ពងពួយហេង ព្រះអង្គទ្រង់ទតសកសិរោ ៗ
ទុំ ។ ជើងកក់ពងពួយជុះពន្ទ លាវណ្ណវិលវង់កំពុងផ្កា ដូចរៀម
កំពុងរួមស្នេហា ពីងពែកែលរាក់អក់កុងគួច ៗ ព្រលឹក
ដូចបង់ប្រវែលនាំលោម ព្រលឹមលោតតាមព្រលឹងស្ងួន ព្រលប
បង់រវៃទៅឲ្យជួន ឲ្យជួបនឹងខ្លួនព្រលឹងបង ៗ ក្រៅក្បែរ
ដុះរៀបពើមត្រគួន ត្រកាលដូចស្ងួនទីមខ្លួនល្អន់ ក្រកូលសក្ដិ

បរិភោគ = ស៊ី

យសក្ដស់កន្ទុង មាសបានមកបង្គ្រកងប៉ី ។ ត្រាស់ក្វាយ
ទ្រង់ផ្ទាស់ព្រះពស្ត្រទ្រង់ ស្រេចស្ដេចចុះស្រង់ក្នុងស្រះស្រី ។
កិលៀនខែបងិតប្រិតបក្រ ចេបទឹកយល់ព្រីក្នុងស្រះស្រង់ ។ ត្រី
ត្រាញលលេញដេញត្រីក្រុះ ត្រីព្រៀមព្រាបចុះឈប់បន្ទុង ត្រីក្រាយ
ហែលដោយបណ្ដាយគ្រង់ ត្រីព្រៀមរិលវង់ក្រោមត្រីក្រាយ ។
តក្រុះសុះបំគកញ្ញកស្ទុក ត្រីឆ្តោរហែលឆ្ពោះពាត់ឆ្ងាយ អណ្តើក
អណ្តើកបណ្តែតកាយ ខ្ទាំងហាយហែលលាយនឹងខ្ទាំងពាត ។
រៀបរេញត្រីក្រាញទំងង់ផ្ទាំងផ្តក់ ត្រីស្លាញស្ទីកស្លក់ដេញ
ត្រីស្លាត ពាំស្លៃបង្ហើងប្រីងសង្គាត ត្រីឆ្ពៀតហែលផ្ទួលរត់
ឆ្លៀលបាត ។ បង្កាបូលបីដេវរាសពក កក្កិតក្តកក្កុកចឹក
កន្ទុយ កក្តៀតក្ដាញស្តាញសុះសោត អង្គត់ប្រាក់ប្រាព្រួស
ម៉កខ្លាយ ។ កំពីសពោនឫសកំពីងពួយ ក្រពាក់សុះស្ទួយ
ស្លាក់ពាយ តើបពះពានលើកពូលបាយ កំពុងវៃវាយ
កំពស់កង ។ ផ្កាឈូកកែកអាសពាសពេញឈូង ព្រលឹង

លោលោកលប្រឡូល ក្រៃសម្ពុះផែលហែលគ្រសង់ ព្រលឹង
ហែលជុំតាមប្រឡាយ ។ ត្រីដៀបដំរៀបក្នុងត្រើបក្រេច
ខ្ទះគេចចូលចកកេកាយ ខ្ទះម៉ុតខ្ទះនើបស្រើបស្រះស្រាយ
សប្បាយពាសពេញពាំងស្រះស្រី ។ ស្ដេចចកមឆ្ពោក្នុងស្រះស្រង់
ស្រេចហើយព្រះអង្គស្រូកឃ្មោកខ្មី ស្រស់រៀបទ្រង់គ្រឿងរៀងរឿង
បក្រីទាំងកិលៀនបរ ។ ក្រាប់តាមឆ្មៀងឆ្ពោះព្រៃមាតបឹង
គិតនឹងវិលវង់ទៅនគរ ជួនជួបឃើញប្រើសព្រៃមួយមរណ៍
ស្ដេចឈរឈប់ឈឺនំពីងជា ។ អញចង់ផ្ញើកយកជូនហ្វូច័យ
ចូលរូបប្រើសព្រៃនេះមើលកើ ទើបបានបោលលេងក្នុងព្រៃព្រៃ
យល់ជាសប្បាយពន់ពេកក្រៃ ។ គិតស្រេចស្ដេចប្រាប់កិលៀន
ថា បងចូលក្បាលរូបខ្ញុំ នឹងផ្ញើកយកជូនហ្វូច័យ ចូលរូប
ប្រើសព្រៃល្បួងវិញ ។ កិលៀនស្ដាប់ហើយទូលតបស្នង រូប
ប្អូននេះហោងសូមតាតា បែបតាំប្រយ័ត្នឲ្យល្អផង កុំប្អូនពុំអារ
ព្រួយច្នៃច័យ ។ ស្ដេចឮកិលៀនទូលពោះហើយ ក្បាក្រាត

ត្រើយត្រើយអារព្រៃ ទើបសេពចិត្តមន្តសិល្បសាស្ត្រសេយ្យ ផក

យកដួងថែដួចបំណាន ៗ ហើយចូលក្នុងប្របខោចម្រឹគា រូបសេ

ម្ហាពុំប្បផ្សែន ពោលផ្លោះលោកផ្តើតតាមដោយផន ផែនដាន

ប្រែលនិពានលេ័យ ៗ ជាកម្មនាំកើតឲ្យគិតខុស ចំពោះគេចក្តាំង

តាំងសញ្ញា ប្រើសពោះវំព្រាចចរចល់ចី ប្រែបដើងតិរចិបពួតា ៗ

យល់ហ្មងប្រើបព្រៃព្រះច្រើនពន្លឺក គតិកក្ខនផែនអញ្ញាក ពុំលង់

ពោលចូលហ្មង់នោះណា កៀនការឈ្មោលញ៉ីស៊ីសប្បាយ ៗ

ប្រែលព្រៃចរគ្គនហ្មន៍នោះ គកលុះពុំផឹងដល់ទុបាយ ស្មាន

ជាប្រែសសុខមិនក្តិក្លាយ ស៊ីស្មៅប្រញាយភាយវៀនគ្នា ៗ

រឿងនេះស្មេះសិនចិនពាន់ថែង ទីនបាក់សំផែងនៅកាលគ្រា

កាលក្រោយស្តេចចូលរូបប្រែគា ពោលក្តីអញ្ញាព្រៃសានគ្រោះ ៗ

តិលៀនផែលនៅចាំរូបស្តេច ពាក់ចរប្រែចិត្តខុយ៉ើស ជាគ្រា

នេះអញពេញបុណ្យខ្លួនស់ ពីព្រោះសព្វសិទ្ធកុមារ ៗ ធៀ

សញ្ញឲ្យនៅចាំរូបទ្រង់ នេះចំជាលូចផ្កាព្រាជា សុវណ្ណកេសរ

ល្អថៃថ្លៃ មិនរួចទៅណាគង់បានដៃ ៗ ចាំតែទុកផងផង

បុរី ស្រីផ្កាស្ទើស្រីច្រើនក្រាសព្រៃ បានអញគាល់ហើយក៏

សមឫទ្ធ័យ នរណាគឹងថ្លៃជាម្តេចបាន ៗ អញនឹងដកយក

ដួងជីវិត ចូលរូបសព្វសិទ្ធជាក្សត្រក្លាន ហើយវិលវិនទៅ

លំនៅស្ថាន គង់បានសម្រេចដួចបំណង ៗ គិតក្នុងទើប

សេពមន្តប្រសិទ្ធិ ដកយកដួងចិត្តពុំប្បផ្សែង ចូលរូបព្រះ

មហាក្សត្រច្បាស់ច្បង សេរ់ទៀតដូចប៉ងកំពប្រាថ្នា ៗ ទើប

ថាទុករូបអញនេះឯង ទុកនៅកន្លែងនេះហើយហ្ន៎ សព្វសិទ្ធមកឃើញ

ដឹងសេចក្តី ទឹងកើតអប្រិយផល់ខ្លួនប្រាណ ៗ ផ្សែក

មានរឿងសក្តិសិទ្ធពណ៌ស គង់ផ្លាស់ចូលរូបអញវិញបាន ទំង

កាមប្រកិតតិករដោយវាទ ទៅដល់ពាក់ស្ថានក្រុងការ ៗ

គង់កើតហេតុពោសតាសខ្លួនមួញ ក្នុងកពោលបញ្ចេញនេះទើបជា

គិតហើយបង្កាត់ភ្លើងនឹមួយ កំដុតរូបពាននេះបាក់បង់ ៗ ស្រេច

ស្រួតគ្រូគ្រោះកើតស្ទើរកេក អញខ្លួនដោយចិត្តបង់ កាត់ព្រៃជ្រោះ

ជ្រៅសុំជៅក្រន់ ពុំលង់ធ្លាក់ដល់មណ្ឌលស្ថាន ។ ទើប
ទៀនិចទ្រូលក្នុងប្រាង្គមណី អង្គុយនៅទីទែនសុភាគ្គ ស្រ្តី
ស្នំក្រុមការមានប៉ុន្មាន ពុំដឹងដើមហេតុនៃព្រះអង្គ ។ ខ្លះថាយ
ថាសុកន្ទរស ខ្លះថាយព្រះពក្ត្រប្រែពណ៌ ខ្លះថាសាកយថាយ
ទឹកស្រង់ ហើយគាល់ហែងនៅក្រៀបក្រា ។ សុវណ្ណកេសរ
ខ្ញុំកោមយង់ ក្នុងទ្រង់ជាអង្គព្រះភស្តា ថែស្តាប់សំដីដែលចរចា
កិរិយាបុកនោះពុំទំនង ។ ព្រះនាងរឹតរឹតគិតពិភាល់ ថែម
ធ្វល់ទឹងចាក់កិលៀនផង នាងតែងព្រួយព្រះទ័យគន្ធន ខ្លួនល្អង
ត្រិះរិះរោយក្រោធ ។ យល់ហេតុប្រែហោលរកកិលៀន បញ្ចេក
បញ្ចៀនព្រះភស្តា ព្រោះជៀកឆេះសិល្បសាស្ត្រ បានជា
អស្ចារ្យប្លែកអម្បាយ ។ ទព្រះស៊ឡាញ់ពេញចិត្តអស្ចន្ទ ប៉ុះ
ហើយសមសួនប្រពលរូបកាយ គិតភ្ញាន់ទើបនាងនាថតោមតាយ
តែកលទុបាយស្ដុះទៅថា ។ កិលៀនដែលទៅជាមួយនោះ
ឥឡូវបាត់សោះទៅឯណា អាណិតប្រាប់ខ្ញុំកុំបុសា ជៀកខ្ញុំគ្នា

ពន់ពេកក្រៃ ។ ជូនចៃកិលៀនក្នុងរូបស្ត្រ ឆ្លើយតេចដោះ
សារទៅថាថៃ ម្នាលមិត្រមាសមុំកុំអាល័យ បងថាញាក់ក្បែយ
ក្នុងព្រៃជ្រៅ ។ ជៀកវាឆេះរំខូមគ្គកាតម បើចំចិញ្ចឹមទុកឲ្យនៅ
ក្រែងវាទុច្ចរិតចិត្តឃោរឃៅ កទៅគង់កើតហេតុពុំខាន ។ តោម
យង់ទ្រង់ស្តាប់សព្វសម័យ រឹងរឹតសង្ស័យពន់ប្រមាណ តែ
នាងធ្វើបូកបោក់ស្មោះស្មាន កល្យាណឆ្លើយតបទៅវិញថា ។
កិលៀនឆេះសិល្បស្មើគ្នានោះ ថាញាក់ទៅចុះទុកអ្វីអ្វី ក្រែង
កទៅមុខកើតអប្រិយ ថាហើយក្សត្រីគង់ស្ងៀមស្ងាត់ ។
កិលៀននោះបានស្តាប់វាទី ខែនាងនារីឆ្លើយតបថ្នាក់ វាយល់
ជានាងពុំជ្រាបអត្ថ វែងក្រោកអក្តក់ឥតឧបមា ។ ថាអេះ
ខ្លួនអញពេញមានតំញ មកកប់ជួបជាប់ងឹងវាសនា តាំងទំបកជ
កាលបរិវារ បានអញត្រូតក្រោកជាប្រាកដ ។ សម័យថ្ងៃនោះលុះ
វេលា ព្រលប់សន្ធ្យាជាកំណត់ កិលៀនដែលវាចិត្តចោរក្បត់
ចាប់ចូលខែនគន្ធក្បត្រីថ្ងៃ ។ តែរៀវយអំណាចបុណ្យបារមី

នៃព្រះបច្ច័យមកពីក្រៃ ទីឯនាងនារីមាននិស្ស័យ បានច្រើន

ក្រាស់ក្រៃតែតល់ជាតិ ។ កុំដែលប្រព្រឹត្តគិតការមេ ប៉ុណ្ណោះ

បន្ទៃប្រឡៃឃ្លាត ភិរៀងទៅចិត្តគិតវិវាទ(១) ចូលដល់ឆាន

ដាច់ចង់ប្រួសគ្នា ។ បណ្ដាលចិត្តនោះឲ្យក្ដៅក្លួល ដូចភ្លើងឆេះ

ធ្លូលជ្រួលញ័រញាក់ តែពាំរំលោមឆោមវិលក្ខណ៍ តាមអោយ

សោះស្ម័គ្រគ្គស្នេហា ។ នាងនាថកែងគល់ព្រោះយល់ថ្លៃក

ពោលពាក្យប្រកែកដោះសាថា ខ្លួនខ្ញុំថ្ងៃនេះឈឺទក(២) ក្ដៅ

ផ្សាក្រិនទ្រូងគ្មានសប្បាយ ។ អញ្ជើញទៅផ្ទុំនឹងស្រីស្និទ្ធ

តាមតែចូលចិត្តផ្គត់ផ្គងកាយ ថាហើយនាងក្រោកចាកចេញ

ឆ្ងាយ ព្រះភក្ត្រកុំស្រាយពុំស្រស់ស្រួល ។ តែងតែផ្ចង់

រំពឹងគិត ខ្លោចផ្សាក្នុងចិត្តរឹតរកាក់មួល ចាក់សៀកចុកក្ដក

ក្ដៅក្លួល រំជួលចិត្តបែកតែងទុក្ខា ។ ភិរៀងកាយល់

អញ្ញាស្រ័យ ជាងនាងស្រីថ្លៃពុំស្នេហា ទើបរាប់ពេញចាកទី

១ វិវាទ = ឈ្លោះ ។ ២ ទក = ទ្រូង ។

សយនា(១) ទៅរួមរាសនាងឥន្ទស្រី ។ អស់ពួកស្រីស្នំ

ព្រមបរិចារ ក្រោកអរកាលគ្នាជាមេត្រី ហេតុពុំដឹងដល់កល

សេចក្ដី ស្នេហ៍ព្រះបច្ច័យទ្រង់កាប់កាន ។ សុវណ្ណកេសរកោមពិសី

នាងគតក្រលីនោះកល្យាណ ទ្រង់កន្សែង(២) សោយសោករំខាន

ប្រាសប្រាណស្លាប់ជ្រប់ភក្ត្រា ។ ទ្រង់ថ្លែងទំនួញខ្ញួញរៀបរាប់

ជាទុក្ខនឹងនាប់យល់ភក្ត្រ ពេលផ្ទុំចូលផ្ទុំមៀសុភា ពេលសោយ

ក្រយាសព្វចំណី ។ ធ្លាប់គាល់ធ្លាប់ជិតព្រះបាទបង ពុំដែលឲ្យ

ឃ្លាតចិត្តប្អូនស្រី ពេលស្រង់ចូលស្រង់ពីរអង្គ។ សព្វទិនកើតពុំ

ដែលខាន ។ រួមរសចំពោះនៅតិចថ្ងៃ ជាកម្មបច្ច័យពីបុរាណ

ទ្រង់ចង់ប្រពាតព្រៃស្មសាន ប្អូនបានស្មូមខ្លួនជូនស្ដេចទៅ ។

ទ្រង់ឃាត់វាំងខាជាមិនព្រម តែភិរៀងអមគន្លងបទៅ ព្រោះនេះ

និវត្តចិត្តប្អូនពៅ ព្រោះរូបចមទៅប្ដូកអស្ចារ្យ ។ គន្លងបក្សប

ស្ដេចប្រាកដ មកទូសតែបទបរិយា យល់ជាភិរៀងទៅ

១ សយនា = ទីដេក ។ ២ ទ្រង់កន្សែង = ទ្រង់យំ (វ. ស) ។

មោហា ពាំផ្កាញញើតមែនជីនអើយ ។ ទ្រព្រះរៀបក្សត្រអ្នកមាសថ្លៃ
ជាក្ស័យក្សត្រស់នៅឡើយ ប្អូនសុំទុកគុណព្រះគុណអើយ
ម្ល៉េះហើយសមនឹងក្ស័យជីពជន្ម ។ អនិច្ចាក្សត្រីស្រីទ្រង់លក្ខណ៍
តែងសោកអួលអាក់ក្រៅស្រពាន់ ស្រះពេនតាំងពីព្រលប់លន់
លុះដល់អរុណរៀនរង្សី ។ ពុំបានបន្ទុំក្រាំបំបែង សោយសោក
ប៉ាថ្លៃនិងទទួលញស្តី . មុខក្សួរគោណាក់គេតប្រណី គឺកម្មក្សត្រីទីន
ក្សត្រា ។ ទើបបែរទិយាយបទទៅក្រង់ ពីអង្គសព្វសិទ្ធទ្រង់ទុក្ខា
ដែលអ្នកដកយកដួងចិត្តា ចូលរូបម្រឹគានៅនាព្រៃ ។ ពេះតែ
កម្រែកក្រែកសប្បាយ ទីករប្រើសតាំងខ្លួយភ្លើនព្រះទ័យ ក្រាប់
ក្នុងព្រឹក្សាពនាល័យ[1] តាល់ថ្ងៃរសៀលព្រះសុរិយា ។
សុរិយាជ្រៀងជ្រេខជ្រៀកជ្រក ព្រះអង្គទ្រង់ភ្នកព្រះចិត្តា ផ្ទៀះ
ពោលពោលបាតហួងម្រឹគា ម៉ែម្ចាស់ទៅនៅស្រះស្រី ។ លុះដល់
ខសពល់ប្រឹងខកផ្ទៀង រកមើលកើលៀនពុំឃើញអ្វី យល់តែ

១ ពនាល័យ = ព្រៃ ។

ភ្លក់ភ្លើងនៅថ្មី ។ តាំងរូបម្រឹគពុំឃើញសោះ ។ ទ្រង់សុតនូក
ព្រះទយា យល់ជាកិលៀនគិតទុយ៉ស[1] រ៉ាជកដួងថៃនៃរ៉
នោះ ចូលរូបអញស្មោះផោយអញស្មាន ។ ហើយរ៉ាវិល
វិនទៅក្រុងព្រៃ ទុសមស្រីថ្លៃពុំជីងប្រាណ ឬមួយមាស
ស្នេហាតែខ្លួនបាន ផោយបុណ្យបុកណាជួយពាំផ្ក ។ អានេះ
ហៅពេញបច្ចាមិត្រ ពាំគិតឲ្យអញក្ស័យជន្មា ក្នុងព្រៃម្នាក់ឯងឥតក
មានគ្នា ព្រោះស្រទុក្ខញាំពាំស្មើដីរែក ។ ទុកចិត្តពាំណាស់ផ្ទាស់
រូបកាយ ហើយបេញពោលព្យាយទៅមិនគិត បានជាក្លាយ
ផ្ទស់តាសគំនិត នេះពិតពុំស្គាល់គលមាយា ។ ឱះឱ! អង្គ
អញពេញហៅល្ងង់ ព្រោះខ្លួនភ្ជាប់ក្រង់ភ្ជាប់ចិត្តា ជាតិមនុស្ស
ជឿមនុស្សពាលពាត ជឿណាស់គង់ពាំឲ្យទាសភ័យ ។
សប្បុរសស្រីប្រុសទាំងអស់គ្នា ចូរចាំទុកជាច្បាប់ប្រពៃ កុំទុក
ចិត្តមនុស្សអស់ហ្លួទ័យ ឲ្យដឹងដោយន័យរឿងនេះណា ។

១ ទុយ៉ស = ឆ្កាក់យស, ខូចយស ។

មួយទីពីទីនដែលពឹងនោះ ចំពោះបានតែអស្តាគ្នា ទីធំពីគេ
ក្រៅពុំត្រូវការ លោកថាតែខ្លួនពីងខ្លួនឯង ។ ព្រះពោធិវង្ស
ពង្សពុទ្ធ អ្នកតែងសោកក្ដាក់ក្ដៅចំបែង តែងក្ដៅដួល
ខ្លួញក្តែនៗ ថាថ្លែងកប់រៀបទៀបព្រះច័យ ។ អនិច្ចាខ្លួន
អើយមកមានកម្ម ពីព្រេងបងចាំចាំជួងវៃ ឲ្យកើតវិបត្តិគិត
ខុសក្រែ តែអញថ្ងៃនេះឥតមានគ្នា ។ ខ្លួនស្លាប់គ្មានក៏ពុំមិន
គួរស្តាយ គិតតែទោមថាយពៅពុំងា ម៉្លេះសមទុំងកុងកាក
ស្ពានផាបងបានប្រាណវិលទៅ ។ ព្រោះនេះព្រោះផ្តាក់អកុសល
មកផ្ដល់ឲ្យឃ្លាតពីស្រីពៅ ប្រែក្រោកទឹកសព្រាសលំនៅ ដោយ
ព្រៃព្រកព្រៅព្រោះបត្តកា ។ ទើបតែបានគប់ប្រសព្វប្រាណ
មិនយូរប៉ុន្មានមានទុក្ខផ្សា ព្រោះពៀចិត្តគេឥតគន្ធា ពុំដឹង
អាត្មាផ្លូវទោះទៀយ ។ ឱ ! បាបបុព្វកុះពៀរខ្ទុគុណ ជាតិ
មុនគង្រាក់សត្វផងអើយ ជាតិនេះទើបខ្លួនសូន្យឥតត្រើយ
មានទុក្ខពុំស្បើយស្បើយពីប្រាណ ។ ឱ ! អូនរួមក័ក្សកិសវង់(១)

---

១ កិសវង់ = ស្មើច ឬ វែង

ចាំក្រុងគាណ្ឌអនុជប្រាណ ភ្ជាប់ផ្លូវលើទ័ខែនសុរិកាន្ត ផ្ទុំផ្ទឹម
ពីប្រាណសំពន្ធចិត្ត ។ ពេលដែលនិគ្រាជាសុខសេយ្យ
អូនគេងកើយដៃបងកៀកកិត ក្រគងកាយពៅពៅបមស្និទ្ធ គួរ
ស្ពានស្នេហ៍ស្និទ្ធឥតមានហ្មង ។ ឥឡូវបងទៅជាប្រែសព្រៃ
ទីនវិលវិញពៅកេងនួនល្អន កុំដឹងតំបន់ដែនដានដង ខ្លួនសោក
សត្វផងទៅធ្វើអ្វី ។ ម្ល៉េះហើយថ្ងៃអើយអៀមស្ដីស្លាប់ ឆ្លាស់
ជាតិវិលចាប់កំណើតថ្មី ជាតិក្រោយសូមឲ្យជួបប្អូនស្រី ជាគូ
បេតីតាលអស់ផង ។ បើអូនទៅកើតកពណា ១ ជាទេពធីតា
សុរាពេកពន់ លើខែនទិព្វពេជ្រវេជ្ជយន្ត(១) រៀមសូមបន់
ពន្ធរួមដែក ។ ឬកើតជាមនុស្សសុះសព្វស្ពាន ជាសត្វតិរច្ឆានអ្វី
ក្ដីណា ជាគ្រុឌកុជង្គក្រុងអស្សុក គ្រប់សព្វតាសាកុងកកព្រៃ ។
បងសូមតាប់ជាតិកើតជួបទៅ ជាគូខែបនៅរួមក៏សម័យ កុំឲ្យ
ឃ្លាឃ្លាតឆ្ងាយនាថ្ងៃ សុះបានសុខសេយ្យស្ថាននិព្វាន ។

---

១ វេជ្ជយន្ត = ឈ្មោះប្រាសាទព្រះឥន្ទ្រ ។

សព្វសិទ្ធិខ្ញុំទ្រើទូលផតឥន្ទ្រពុទ្ធ អ្នកសោកស្ដាំនស្ដុកបាក់វិញណា
ដួលពាំនង់ហរវែលឈរឈោម កុំមានដឹងអន្លលង់សន្ទយា ។
សរឡើមកើយរុះចុះដោកបាន ទើបបានភ្ញាក់ឡើងឈរភែក ញ័រ
ញាក់ក្នុងកាយសព្វប្រើគា រវេធាឈឺធ្ងូលដ្រួលកន្ទ្រើយ ។
ទ្រង់ខ្លួញថា ឱ ! ផ្ដូងកែវអើយ គ្រានេះម្ដេះហើយរៀមពាក់
ពោលទៃនសយនាប្រាសាទមណី ពោលអស់នារីស្រីគ្នារស្នំ ។
ប្រសិនបើបងស្លាប់អសារ ឥតមាននរណាបានដឹងដំ ណឹង
នៃរៀមស្នេះសោះសូន្យសម ពោលអន្លឥតអំពល់ផលស្រី ។
គ្រានេះទីនរេវពាំងម្រឹគសព្វ ចូលក្នុងរមស្រដ្ឋកដប៉ុរ វែក្រនអស់
មនុស្សម្នាមិនប្រណី បៀតបៀនស៊ីជាអាហារ ។ ឥឡូវ
បើនៅកែក្នុងព្រៃ មុខកែនឹងក្សយផងដែល ព្រះអង្គនៅរកគិត
ថប់ថា ទើបគ្រាច់យាត្រាតាំងពក្រើ ។ ម្ចាស់ឯងកណ្ដាន
កណ្ដាបសល់ ននឹកកុំយល់ទិសទ័ម្ភ គាំងពព្រលប់យប់
យាមបី បក្រើយាត្រាក្រាច់ដម្រង់ ។ យាត្រព្រះបាត

វែក្សរជើងភ្នំ លង់លុះដល់ជុំក្រចាក់កន្ត ព្រះទ័យស្រយុតស្តុក
ឡើងឡើង ចំផ្លូវសណ្ដាប់ស្ដាប់បក្សី ។ ស្លូរសៀង(១)
បក្កពាន់ស្រែកធ្វើយធ្ងន យំកងស្រនាក់ក្នុងពក្រើ ហាក់ដូច
សម្លេងនៃប្អូនស្រី ចក្រើស្ដាប់ជាក់កាក់ឮលផ្កា ។ ទ្រង់ព្រះ
កន្សែងសោកសញ្ជប់ នរោមមកផ្ទួនដ៏ក៏ ម៉្លេះសមក្រំខ្លួន
ផុនទុក្ខ ថ្កែកែកល្បាណព៌ុទិកបង ។ ស័ព្ទកែណ្ដាំន
កណ្ដាលភ្នំ ពស្លូរនំយំធ្វើយធ្ងន លឿបលន្ទង់ក្នុងផែនផែន
ដូចពាក្យទូន្មានប្អូនសងបរពា ។ វែសែងស្ដេចក្រាច់ក្នុងយប់ពក្រើ
ឥតបីឈរឈប់ស្រប់គាត្មា ក៏ស្ដូរស្ដេចពុំដឹងទិសា ពាល់កែ
ស៊ុរិយារៀងរះផ្កាន ។ ទំក្រាច់លុះដល់យល់ចំការ យាយ
តាជាពាំងតាំងពីព្រេងណា សង់ខ្ទមប្រែបព្រំព្រៃស្នូសាន ចំពោះ
កិច្ចបានសព្វសារិកា ។ ហេតុបុណ្យបារមីតែងស្រេកា បាន
សាងកំពីជាតិអតីតា ជួនពេលថ្ងៃនោះជាអស្ចារ្យ សារិកាភ្លឹណ

---

១ បក្កពាន់ = ឈ្មោះបក្សីព្រៃភ្នំ ។

ក្ស័យប្រល័យផង ។ យាយតាផងចាំនឹកនោក គាត់បានយល់
ជាក់នឹកស្តាយលន់ ទើបបបួលគ្នាប្តីប្រពន្ធ ដើរចេញពីមណ្ឌល
គ្រឹហា(១) ។ យូរទៅខ្លាចសារិកាទៅបោះបោល នានានក្រៅ
ក្រោលបេង្គា ហើយវិលមកផ្ទះវិញដូចមា នៅពេលវេលា
ព្រហាមនោះ ។ សព្វសិទ្ធដែលចូលរូបប្រើសព្រៃ ដៀស្ទួជ័យ
ខកយល់ទ្រង់ចរឆ្ពោះ ទៅទៀបសារិកានឹកពិគ្រោះ ជាមេះ
ចំពោះបុណ្យបុកណា ។ ទ្រង់ព្រះអំណរអរពេកក្រៃ សូក្រ
សែកសិល្បស្រែយវិជ្ជាជាន់ ដែកយកជូនចៅពីប្រើសបាន ទើប
ចូលក្នុងប្រាណសត្វសារិកា ។ រួបរស់រូបឡើងវិញទៀបទ្វ័ ចក្រ
សោមខស្សស្រស់ប្រីតា(២) សសិតពេមស្វាបហើយហើរទ្រា
តាមអាកាសានតាល័យ ។ ប្រុកតាក់ដម្រង់គ្រង់បុរី ហេតុដោយ
បារមីក្យក្រចេចក្រៃ ហើរដល់មណ្ឌលយល់ក្រុងក្រៃ កូវទ័យ
ស្គាល់ជាក់ជាកដស្ថាន ។ ទ្រង់ទតព្រះនេត្រឃើញប្រាសាទ

១ គ្រឹហា = លំនៅ ។ ២ ប្រីតា = រីករាយ សប្បាយ ។

ប្រឹងហើរស្ទាកចូលទៅថ្នាល ទំនៅកៅរកាមហាក្សត្រកក្រឹត
យល់តានឹកល្បាណកំពុងក្រំ ។ ទ្រង់ព្រះវិយោគសោកប្រាស
ប្រាណ លើវ៉ទនចិត្តស្មានប្រសើរសេម សារិកាកំរះគិតបារម្ភ
ប្រឹងទំបន្ទឺសព្ទកំពា ។ ថាយើងកំសត់អត់ពំណើ គ្មានអ្វី
បរិភោគក្នុងព្រឹក្សា ទំហើរចូលមកចិត្តប្រាថ្នា សូមផលា-
ហារបរិភោគផង ។ កាលនោះព្រះនាងនាថធម្មុល កំពុង
អំពល់ទល់ទុក្ខហ្មង លុះឮសារិកាកាសាសង ទួនល្អង់ទ្រង់
បែរព្រះភក្ត្រទ ។ ឃើញនេត្រទតយល់សារិកា ទំនៅកៅរកា
ប្រាសាទស្រី តាំងនឹកពិដលធូលស្រេចក្តី ទើបមានសវនីយ
ស្នូរទៅថា ។ ក្តែវអើយក្នុងព្រៃហេមពាន្ត ផលព្រឹក្សសឹង
មានច្រើនក្រៀបក្រា ម្តេចឡើយជាអត់ឃ្លានអាហារ ចូលក្នុង
ចរចាប្រាប់យើងផង ។ ជួនចិត្តវិស័ក្នុងសារិកា ទើបមាន
វាចាឆ្លើយតបស្នង ថាយើងមិនមែនជួបសត្វផង ទួនល្អង
ជឿចុះកុំកង្ខា ។ បងជាស្វាមីនៃរមិក្រ នាមឈ្មោះ

សព្វសិទ្ធិទ្រង់បេស្កា ពីម្សិលទៅលេងព្រៃព្រឹក្សា ទឹងកាកលៀន
ជៀតជាក់ប្រាស់ ។ ទៅដល់យល់ប្រើសមួយមរណា នៅ
ក្នុងអន្លង់ប្រហាក់ស្រះ បងទឹកអម្រព្រួចក្នុងត្រាណណាស់ ប្រែ
អណ្ដែតផ្កាស់ផ្លូងជីវី ។ ចូលរូបប្រើសព្រៃដែលក្ស័យនោះ
ពីព្រោះបងស្បែនលងទីទ្ទ ហើយបោលចូលព្រៃពនាលី ប្រែ
ជើងគីរីទីបព្វតា ។ ឯរូបបងឲ្យគិលៀនថា ថែទាំប្រយ័ត្នសត្វ
ហាន្ស្រ ពុំគួរកាត់គិតចិត្តឫស្សា(១) ដកជីវិតរៀបចូលរូបបង ។
ឯរូបរៀបៗ ចុតក្រោងបំបាក់ ស្រេចពាំស្រូតកាក់មកតែម្ដង ទ្រូងបង
ខ្ទុចខ្ទេចពាក់កន្ទង់ ក្លួលក្ដៅរោលហ្មងរនើងខោនា ។ ទាំតែគ្រាប់
បរត្ថិលឈរឈប់ តាំងយប់ងងឹតសន្ធ្យា លំបាកគោកពិត
ផុតមរណា ព្រោះជាបានជួបសារិកាស្លាប់ ។ បងដកជួងចិត្ត
ពិតពុំលង់ ចូលក្នុងសារិកាទៅប្រញាប់ ទើបបានហោចហោះ
មកដល់ឆាប ប្ដូរដោយចំណាប់ប្រាថ្នាសេចក្ដី ។

១ ឫស្សា = ច្រណែន ។

កាលនោះនាងកែវភូមរ សុវណ្ណកេសរល្អប្រិមប្រិយ បាន
ស្លាប់សកុណា(១) ថ្ងៃនោះទ្រ ជឿថាបក្សីកក្ខា ។ ទ្រង់
ព្រះរំពោតសោកក្សិកក្សួល ផ្លូវក្តួលក្តៅក្នុងទុក លើក
ករបង្គំទូលទៅថា ឱព្រះភស្ដាមាសម្ចាស់អើយ ។ ម្ដេចទុក
ចិត្តគេមិនគេគាន់ ពាល់តែទុក្ខទាំងផលប៉ុះហើយ ឥឡូវបាន
រូបទៅព្រៃធំឆ្ងាយ ម្ដេចឡើយធ្វើកិច្ចយកវិញបាន ។ នាងលើក
សកុណាជាស្វាមី ទូលលើសិរសាក្រកល្យាណ ដល់ទេព្រ
សស្រោកជាគម្រស់ប្រាណ រំពឹងរំពោតសោកាល័យ ។
សព្វសិទ្ធិទ្រង់នឹកព្រួយកម្សត្រ យល់ប្អូនរក្តសោកសង្រៃ លោម
ថាព្រលឹងមាសផ្ទឹមថ្ងៃ សោកព្រួយក្រៃណាក្រៃជាំទុក ។ លោមហើយ
ផល្កិនស្ដួរទៀតទៅ វិបោរពាំសំឡេញពេញចិត្ត យប់មិញ
គេរារាចិត្តឫស្សា ពាំមកកាសនានេះវែងប្តី ? ។ ព្រះនាង
ស្ដាប់ហើយឆ្លើយទៅថា សូមព្រះភស្ដាប្រោសប្រណី ទំពី

១ សកុណា = បក្សី

វេលានាកត្រី ខ្ញុំដឹងសេចក្ដីជាក់ក្នុងចិត្ត ។ ព្រោះឃើញ
កិរិយាពេបប្រជែង ប្ដូរតាំងសំឡេងប្ដូរចរិត ពីមករកខ្ញុំ
មិនស្បើក ខ្ញុំគិតគេចកលកែបោះស្រាយ ។ ប្រាប់កំណត់ខ្លួន
ឈើ១ខ្ទាំង ញាប់ញ័រអស់តាំងអង្គកាយ ហើយខ្ញុំដោះ
ខ្លួនទៅក្នុងផ្ដាយ រាំកំសោយចិត្តប្រាថ្នា ។ រាំគេចទៅ
ដេកនឹងសិស្សិទ្ធ តាមចង់ចូលចិត្តចាប់ពេកណា ពាក្យពិត
ចុះឯងមិនកុំថា កុំព្រះកស្ដាព្រួយបារម្ភ ។ ព្រះអង្គស្ដាប់
ហើយឆ្លើយតបថា ហៃហៃគេលក្ខណ៍ក្រត្រៃសេងសម អូន
អើយស្រីស្ងួនថ្ងៃ១ភ្លម ដាក់ចិត្តញញួរព្រួតបាន ។
មានចិត្តស្រួកក្រុងនឹងកស្ដា ថាហើយសារិកាសោមកំសាន្ត
កុំសោកថ្វីឡើយស្រីលក្ខណា បងនឹងគិតរកនគរ១បាយ ។
ព្រឹកនេះបងនាំទៅព្រានស្ងួរ ដោយគួរផលកំជាលែម
ឆាយ ជាកៀកចន្ទរំដេកញ្ញីក្បាយ ព្រែកាយតើបាន
មុំឡានយាំង ។ ជាកាលពីកប់ប្រសប់គ្នា កុំឃើញ

វិជ្ជាជាកំស្កុការ ឥឡូវបង់ប្រាស់ជាសំអាត ខំយាយឲ្យទាន់
ពែបានការ ។ គង់តែវាទិនព្រមប្រាកដ ស្រីក្ដែស្ដាប់ហើយ
សោមនស្ស រៀបអស់ចំណីឲ្យសកុណា បរិភោគអាហារឆ្អែត
ស្កប់ស្កល់ ។ ស្រេចទើបនាំលាក់សត្វសារិកា ក្រោមខែន
សុវណ្ណាប្រសើរសល់ កុំឲ្យអ្នកផងដឹងដើមដល់ កិច្ចកលគំនិត
ស្រីភ្ញៀវថ្មី ។ ស្រេចជាដំណើរកាកវិស្ស ចេញគង់ប្រចាំដំណេកបរិណា
ហើយថ្លែងពាក្យពីតាំងក្រែក្រៃ ដោយអត្យាស្រ័យប្រាថ្នាប្រាថ្នា ។
ខ្ញុំកុំផលឃើញខ្ញុំព្រះអង្គ ស្ដេចទ្រង់ប្ដូរផ្លាស់ព្រះកាយា
គ្រាន់តែខ្ទឹតថ្លែស្ដា គេជាផកឆ្អួនជីវិតបាន ។ ចិត្តខ្ញុំចង់ឃើញ
ជាក់ទិនភ្នែក យល់ជាចំឡែកពេកប៉ុន្មាន បើទ្រង់ករុណាគិតកប់
អាន សូមក្សត្រក្សាន្តទ្រង់ប្រោសប្រណី ។ កំលៀនតុច្ចរិតចិត្ត
មិត្តទ្រុស្ត នៅក្នុងរូបនោះពុក្យត្រី ថាចង់ឃើញខ្ញុំបារមី ភ្លើន
ភ្លើបស្មានតែដោយស្នេហា ។ ពីព្រោះគំនិតពាក្យគួន ចង់បាន
ស្រីស្ងួនគុនគុណលក្ខណ៍ បាបខ្វាំងបាំងផលចិត្តប្រាថ្នា កុំដឹង

កាយាប៉ុនឆួល ៗ ទើបឆ្លើយថាហៅថ្វីមិត្រ មាសគិតចង់យល់
ពលរឿង បងនឹងប្អូនថ្វាយកាយឥន្ទ្រិយ ឲ្យកែវទេពឃើញ
ជាក់ស្ដែង ៗ ទើបបែរប្រាប់ពជអមាត្យ ថាឯងចូរឃ្លាត
ទៅចាក់តែង រៀបព្រះពន្លាតាក់តែង នៅទីកន្លែងកែង
ឲ្យឆាប់ ៗ មេនឹងប្អូនអញចេញសំដែងរឿង ហើយឯងចូរ
គិតកេសក្ដស្ដាប់ យកមកបម្រើឲ្យមានស្រាប់ អាមាត្យ
បានស្ដាប់សព្វបញ្ញា ៗ ហើយក្រាបបង្គំពុំកន្ទំ ពុំលង់ចេញ
ទៅហៅគ្នា ប្រាយប្រាប់បង្គាប់អស់បុរសារ រៀបព្រះពន្លា
រួបរួសរាក់ ៗ ខ្លះកេះទៅកេសក្ដទើបស្ដាប់ រូតរះប្រញាប់ឲ្យ
ឆាប់ឆាន់ នរណាគេបានឲ្យឆ្អែន សឹងកែប្រពាន់ទៅមិត្តា ៗ
ទៅឃើញពពែមួយស្លាប់ថ្មី ទើបអស់សេទីយទៅគ្នាក់ម៉ារ នាំ
យកមកចុកមុខពន្លា ឲ្យពស្ដ្រប្រដាក់ថែងជ ៗ ឮថាស្ដេច
ស្ដែងនឹងប្អូនរឿង ឆ្នកយកជើងកូលរូបថ្មី សឹងផ្ដើលតឹកគង
រំពឹងជី នាំគ្នាប្រុសស្រីមកមើលមីរ ៗ ល្មះជល់មេនឹងប្អូន

ជូនវេលា គិតលៀងនោះរាបញចាកទី ផែងទិព្វស្ពានស្អាត
ប្រាសាទមណី ហើយទំនងទើកឥញ្ញ ៗ ថាបែមាសសួនទិម
ធូនល្អួន ការញ្ញីញមើលបងល្បងីរឿង ឲ្យឃើញជាក់បញ្ជូរ
ខ្លួនបស្ដ ថាហើយយាត្រាចេញពីលង់ ៗ ព្រះនាងស្ដែង
ស្ដាប់អតិប្រាយ ក្រោកអរុស្ដយោចេមនាទយទ៍ វិលចូល
កន្លែងទពិសេរងទី នាងទ្រង់គង់តាលតៀបសារិកា ៗ នាងយក
ប្រអប់មាសមណីរត្ន ហើយលើកព្រះហត្ថតាំងទូហារ ផ្ចង់
ថមថមបក្រសគុណា ជាព្រោកស្ដាស្ដាប់ក្ដិ ៗ ដាក់ក្នុងប្រអប់
សុវណ្ណា ទើបហៅស្រីគ្គារដំណឹងក្លាក់ កាន់កាមទោសយុទ្ធអណ្ឌិ
លក្ខណ៍ ចេញចាកដំណាក់សួសកន្ទុំ ៗ ពុំឲ្យនរណាដឹង
ដើមដល់ កិច្ចគណយល់ផងពីរបី ស្លាបថាប្រអប់ដាក់ព្រះស្រី
ថ្វាបកាលប្រក្រក់សព្វមួយផង ៗ លុះដល់ពន្លាទើបនាងយង់
នាងទៀនទៅគង់ក្នុងសាសេង មន្ត្រីតក់ត្រប់ព្រមគង់ ប្រុងផង
ផងស្រ្តីនាងទក់ ៗ ស្រៀកព្រែកទឹក ៗ ជាប្រពួន ពពួនគរបាំ

ទៅខាន់ខាប់ ចាំមើលវិថីស្ដេចស្រេចស្រាប ភិតភិនអ៊ិនអាប់
ស័ក្ដិតេជក្ដ ។ ទ្រង់សៀតតាលោះបោះទុច្ចរិត រំជួលជួនចិត្ត បាត
រូបា ចូលរោងបព្ពតាត្រាណោះណា រូបរស់ដីកំរិតបក្សា ។
លោលោតរបាបតោងផ្ងារភ្លៀងភ្លេត ដោយហេតុវេទ្យាផ្កាស៊ូរូប
នាប ពាក់ពាសស្លុទេពទ្រាម មនុស្សផងសឹងតាមមើល
វ៉ាយពិត ។ សុវណ្ណកេសរប្ដីវិលាស បើកប្រអប់មាសធាប់
ដួចចិត្ត ឯអង្គពាន់ព្រាហ្មណ៍សព្វសិទ្ធ ទ្រង់ទ្រដក់ដួងហ្មទយ៉ា ។
បេញភិលក្ខណ៍វិញពុំលង់ ចូលក្នុងរូបអង្គព្រះអាជា ក្រោកឡើង
ទន្ត្រីព្រះបាទា ស្រែកថាៈនោះអ៊េងទុជ៌ន ។ កេសត្ដពពែនេះ
ចិត្តក្បត់ ត្រូវបទមយ្យការដាច់មន់ តាមទោសអានោះខុសលើស
លន់ មន្ត្រីគ្រប់គតិតកាមការ ។ ក្រាលភ្លាមនាំឆានអគ្គ
មហេសី នៅស្រីព្រះសូ័គ្រែបប់រ៉ាំ ឡើងលើប្រាសាទប្រសើរថ្វា
ឡើងគង់អាសនាៈទនសុភាព ។ ឯអស់ចតុរង្គអង្គសេនា បាន
ភ្នំភ្លានៈមហាក្សត្រក្សត្រ ធិកថ្លល់ពិកាល់រែគ្រប់ប្រាណ ពពែ

នេះមានទោសតុពាសត្វ ។ វែងថានក្ដារក្រាស់បង្អាប់ ត្រូវធ្វើ
តាមច្បាប់កុំប្រណី ត្រូវបទគុយ្យការស្ថានម័ ត្រូវកាត់សិរសាពុះ
១ពា ។ គិតស្រេចបង្គាប់ពួកពេជ្ឈឃាត ថាឯងទូរឃ្លាកគិត
តាមការ ចាប់សត្វពពែធ្វើទោសា តាមព្រះអាជ្ញាជាប្រញាប់ ។
ពេជ្ឈឃាតក្នុងហើយស្រែកហៅគ្នា ក៏ទាមចាប់ក៏បានស្រេច
ស្រាប់ ពពែបម្រះដួលផ្ដេរផ្ដាប់ គិតថាអញស្លាប់គ្រាះនេះមុន ។
ហើយប្រឹងសម្លឹងមើលសព្វស្ថាន ក្រែងមានសត្វស្លាប់ទីនគិតបង្ក
ជកចិត្តទៅចូលរូបទៀតផង តាមដោយបំណងឲ្យភាន់រួស ។
កមើលពុំឃើញសត្វក្សណក្សយ ទង់កែសរឿយភ័យញ័រពោះ
រាំង៍គិតថាទុកម្មគ្រោះ ពីព្រោះខ្លួនឯងវិទ្យាទិ ។ ប្រែចិត្ត
ទុជ៌នពន់ប្រមាណ. ហៅហានចូលរូបគេហើយគាំង លើកខ្លួន
ជាភាគអានចំប៉ាំង ប្រណាំងរកសងាឲ្យគេក្សយ ផ្ទេរផល
កម្មចាំប្រភេទ ចិត្តជម្ងឺទបណ្ដាយដៃ ផ្តល់ផ្តាច់កាច់កិនអ៊ៃ
សិចយ ម្ទេះសមប្រល័យជន្មជីវ៉ា ។ អស់ពួកពេជ្ឈឃាតឃ្លា

ហាប់ចន ភ្ជាប់ខ្លួនជាមុនិគ្គានហេតុ លុះដល់ទៅទីថ្កើងទៅសា
នាំគ្នាប្រហារកោកសិរសា ។ ហើយក្តុះដើមជ្រូវនិយកឡើប បុរ
ក្តួរឲ្យសៀបខ្វាចពេកក្រៃ កំលៀវចុងផងគំកៀណក្រយ័ ធ្លាក់ទៅ
រនិភ័យឧរគផ្ទៃ ។ ដោយកម្មគិតក្សត់ទុគ្គញ្ញា រនិទ្ទុគ្គុងយូ
ពៃនិទិត្យនៅ សុំពៃណាមខ្វុះនោះរៀងទៅ ព្រោះចិត្តឃោរឃៅ
ព្រៅឆ្មា ។ ឯជនកំឡន់ក្រុងក្រនីព្រៃ សុទ្ធសឹងសង្ស័យពៃ
ពលគ្គា ពុំដឹងដើមដល់គលពជា ប្រទំព្រះព្រាណាពីហេតុភ័ ។
នានាថសុវណ្ណកេសរថ្ងៃ យល់ព្រះភូវទ័យចថចក្រើ ចូលរូប
គន្ធីប្រាណបានវិញខ្ញី ក្សត្រីត្រេកអរឥតឧបមា ។ ព្រះទៅ
សព្វសិទ្ធិរំហាន នឹងនាងកល្យាណក្រនរថ្នា នៅព្រះចមពន្ស
គន្ធិបិតា កៀបក្សត្តសុខាពាំងពីរប្រាណ អស់ពួកស្រីស្នំក្រម
កំណាន់ រយហ៊ឹននៃសនពាធពេញព្រះស្ថាន គាល់ហៀបំរើ
មហាក្សត្រក្សាន្ត ពុំដែលខានខានមួយទៅ ។ នាហ្នឹងចតុរង្គ
គន្ធនិកាយ កៀបក្សត្តសប្បាយនិរកោគា ពាំងស្រុកតូចធំ

ទិកមា ក្នុងព្រះកាកកាណាចក្រ ។ បង្កើតភ្លៀងផ្គរដាររដាគដាំ
ពាមរដូវធ្លាក់ពុំដែលអាក់ សារពើដំណាំហាំហោតផ្កាក ថ្លានឈឺ
គនគ្មួរនេកក្រៃ ។ ពុំមានឃ្មានអក់ក៏សព្វក្រែ រាំងស្រុកខណ្ឌ
កំពុំថ្ងៃ ពោរពេញដោយក៏ស្ងប់ចាំងយប់ថ្ងៃ ពស្រីយាគសុំតាមសម្ហ ។
ឯគន្ធព្វផលពន្សព្រះជ្រើវទ្ធ ប្រកបទសពិធជប់ប្រកា ៖ស្តច
ពាំងរយមួយពាំស្ងួយសារ មកថ្វាយព្រះមហាក្សត្រថ្កើងថ្កល់ ។

ថ្លែងពីព្រះបាទព្រហ្មទត្ត សោយផលសម្បត្តិសុខសែន
សល់ ប្រជុំប្រជុំព្រះជន្មដល់ ទសពលទ្រង់ព្រះជកពាន ។
ប្រឈួនព្រះពេកក៏តកៃខ្វាំង ជាហេតុអត្ថិច្ចុំពុំឃ្មៀងឃ្មាត រំលាន
ជីវិតផ្ទួនខ្ទូពាក្ ប្រែជាតិទៅកើតក្រែក្រពីស្ក ។ គ្រានោះ
កុសុមាជាមរហេសី នៅកន្ទុក្រីស្រីបារិរ មន្ត្រីសេដ្ឋីយនៅ
សេនា សឹងសោយសោកសល្ហួមិងកង ។ ដោយក្តីអាល័យក្រៃ
ពេកពេក ក្រុកក្តុកភិតក្យប្រព្យាស្យំ ហើយថ្រាមថ្រាប់អស់
ពស្ត្រតាសផៈ កាន់ទុក្ខពាល់ក្តិទុំលាព្រះសព ។ ព្រះពន្ស

កោដិទីបកជ ទ្រង់ស្រេចគំណាចលើសផែនគគ ចេញក្រុង
បង្គាប់ប្រាប់ប្រាជ្ញ ព្រាស់សព្វពួកក្រុមខាងមេការ ។ ឲ្យសង់
ព្រះមេរុមាសមណ្ឌប ទីតាំងព្រះសពផ្ចង់បញ្ចា ក្បូរក្បាច់
រំលេចរចនា មានក្បូនបុប្ផាចង់ភាយរឿង ។ ពេនដ្ឋបជុំវិញ
ពេញប្រកិត បាំងចិទឡប់ខ្សែក្បូររចៀង របបប្រុងប្រៀបរៀប
គគល្បៀង យប់អុជចង្កៀងភ្លឺព្រោងព្រាយ ។ ហើយតាក់
ឲ្យមានល្បែងមហោស្រព លេងទាំងថ្ងៃយប់ផាយខ្សែកណាយ
គ្រឿងហែសិងរូបសត្វរៀងកាយ ប្រែសព្រាយសិង្ហគោមហឹង្សា ។
លុះរៀបរួចគ្រប់ទាំសពចេញ មន្ត្រីពាសពេញហែគ្រៀបក្រា
សុខុំភាគបថាក់យសស្កា តគកន់គោឡដោយបារមី ។ ហែ
ដល់លើកដាក់លើមណ្ឌប កម្មើនព្រះសពអធិបតី និមន្ត
ព្រះសង្ឃទាំងបួរ ថ្វាយទានប្រក្រតីរាល់វេលា ។ បង្សុកូល
ទេសនាទាំងថ្ងៃយប់ លុះជួបគំរប់សត្តទេវា ទ្រង់ឲ្យប្រជុំក្រុម
មុខងារ ស្រេរៀបបូជាព្រះសពស្រេច ។ ភើសព្រះអង្គផាក់

កោដ្ឋមាស ដាំក្បូនពេជ្រពេញពាសល្អជាប់ សឹងតែបម្លាក់
ឆ្លាក់ក្បូរក្បាច់ ហើយស្រេចឲ្យសានព្រះចេតិយ ។ រួចទើបដង្ហែ
ព្រះសពទៅ បញ្ចុះធាតុនៅចេតិយថ្មី ស្រេចការពុំលង់អង្គធិត្រី
នាំអគ្គមហេសីស្រីស្រីគារ ។ ចូលកាន់មន្ទីរទេពមណ្ឌល
ពុំមានគិតលំទុក្ខភយា ទើបអស់បត្រគ្គាគ្គយោធា ជំនុំ
ព្រមគ្នាតាំងផែនដី ។ អញ្ជើញពីពាន់ស្រីត្តមហាក្សត្រ ឲ្យគ្រង
សម្បត្តិក្នុងបុរី ទ្រង់លើកព្រះនាងនាថក្សត្រី ជាអគ្គមហេសី
សិរីរក្ស ។ ព្រះអង្គជាស្ដេចបានស្ថានភព បារមីល្បីលប់ចប់
ព្រៃចក្រ ព្រះកិត្តិយសខ្ពស់អគ្គក្ស អតិរេកឯកអគ្គឧត្តមច័ន្ទ ។
ប្រកបព្រះទ័យអភ័យទោស សន្ដោសអំណត់កាត់សង្គ្រ សង្គ្រ
ដោយចិត្តទ្រង់គិតតាំង ក្រោសសត្វអស់ស្ញើយព្រាំងផលភាគ ។
ទ្រង់សីលសទ្ធាខន្តិគុណធ្លាប់ ចាយព្រះរាជទ្រព្យឥតប្រមាណ
បំពេញកុសលផលបុណ្យបាន បរិបូណ៌គ្រឿងក្បួនគ្គភាគ ។
គ្រប់តែប្រទេសនិវេសន៍ស្ថាន ពុំហានប្រទូងព្រះរាជា ចរចូល

ចូលមកថ្វាយវន្ទា ពីនព្រះសម្ការកោដិវង្ស ៗ ព្រះអង្គគ្រប់គ្រង

ពង់សមក្ដិ សម្បូណ៌ពេកក្លាក់ជាឈូរលន់ រីឯចរិនមហេសី

ស្រីនោមយន៍ ម្រើសទ្រង់ព្រះជន្មប្រដូបបាន ៗ មួយរយឆ្នាំ

ព្រះវស្សា ទើបបពាក្យត្រាវថ្ងៃល្អិតថ្លាង ទ្រង់ព្រះអាតានមៀត

អង្គប្រាណ ក្សេត្រក្សត្រសោយព្រះពិរិល័យ ៗ ទៅកើត

ក្នុងឋានតុសិតា មហាប្រាសាទខ្ពស់ត្រៃឈ ប្រាំង់ស្អាប់

យោជន៍យល់ប្រាក និរភ័យនិទុក្ខសែនសុខា ៗ ល្មះឋាន

បយុតិស្រុតចុះមក យោនយកកំណើតជាមនុស្ស ជួនចក្រ

ពន្ស្រង្សក្សត្រា ជួនជាសេនាបតីផង ៗ វិលកើតពៃ

ស្លាប់ពប់យូរពៃក្រ ច្រើនអសង្ខ្យេយ្យលោកហ្ងន៍ តាមដោយផល

កម្មផ្លែលចាំបង់ ម៉ែលោនីនៃវត្តសំសាព ៗ កំណើតអន្ទិង

តាំងពីព័ទៀន ជួនល្បើនមិនល្អដោយយថា កម្មកើតអំពី

ពណ្ណា ជួនណាកើតជាមនុស្សព្រៃ ៗ ជួនណាកើត

ជាសត្វម្រឹគ ជួនណាកើតជាសត្វបក្សី ជាព្រហ្មទេវតានាង

ភស្សុរី រែកពន្សផិតស្រីប្រល័យខ្ទាប់ ៗ ប្រើនទំសន្ធ្យាសាធសីល

ទាន គុំផែលហ៊ានខ្វួលតាមដោយផ្ទាប់ យោនយកកំណើត

កើតគ្រូគាប់ មិនត្រូវអត័ព្វប្រាំបីស្ថាន ៗ ព្រះអង្គបំពេញ

ទសបារមី បរិបូណ៌ឥតប័ន្ទះខាកខាន ចតុកាសង្ខេយ្យកិរិបាន

សែនកប្បាំសាន់បំផុតជាតិ ៗ ស្ដេចលះសម្បត្តិទុស្សិតា មក

ចាប់ជាតិជាព្រះសិទ្ធត្ថ ចេញទ្រង់បព្វជ្ជាពុំខាតញ្ញាតិ ទំឃាត

សង្ក្រាកសាន់ចរិយា ៗ បានត្រាស់ដឹងមិជាពុទ្ធគត្ថ ហើយ

ទ្រង់សំដែងធម៌ទេសនា ប្រោសសត្វច្រើនលន់អនន្ត ជាក់

ផល់មហានិព្វានពិត ៗ ទើបព្រះសាស្ដាចរិយាវង្ស ស្ដេច

ទ្រង់និទានរឿងសព្វសិទ្ធ ឲ្យយកមកជាជាតក៏ក សត្វណាជាតិ

ជាកវិត្ពក ៗ សុំរជួបគរបប់គ្រប់ត្រាន់ កាបជាំនជាកេ

ច្រើនប្រការ ទ្រង់រើសប្រមូលរួមជាកា នាំមកទេសនាផ

បរិយាយ ៗ កិត្តិយេយកលៀនលោរខ្ទស្ដក្បត់ កើតជាទេវិទត្ត

គាត់អន្តរាយ ព្រះជំណៅស្រុបចាំនឹកក្ដុកាយ ពុះភ្លាយផ្ទាក់

ដល់មហាកវី ៚ ព្រះបាទព្រហ្មទត្តក្សត្រា បើវិលទីដា គិបរបត់ អនាថបណ្ឌិកមហាសេដ្ឋី ឧបដ្ឋាកផងស្រីសព្វទា ។ កុសុមានាង នាថពុំឃ្លាតឃ្លៀត ដាក់ជៀនជួបជួនបាប់ជាតិជា នាងនារីពល់កាសមសោភា ករហៅយអគ្គញ្ញាសមាចក្តិ ។ គោណ្ឌញ្ញសេដ្ឋីជាបិតា នៃព្រះកុមារចរវិលថ្លាត់ ជាព្រះសុត្តោ ទនមហាក្សត្រ បានលុះអរហត្តកាត់សំសារ ។ ទេមាភរិយា នៃគោណ្ឌញ្ញ ចេញវិលវិញហៅយយថា កម្មបានមកជាពុទ្ធ មាតា នាមជានីមហាមាយាថ្ងៃ ។ សុវណ្ណកេសរបរមិត្ត យោធយកជាត់ជិតជាតនៃ សារពេជ្ជលើសលប់តាំងតពាក្រ នាមនៃព្រះនាងនាថពិម្ពា ។ ព្រះមហាសព្វសិទ្ធិទេវេស្ត គឺ តថាគតបរាស់ព្រាស់ធម្ម ប្រោសសត្វសព្វគួមិតភពនានា ដាក់ដល់ ននកមហានិព្វាន ។ សាធុសប្បុរសទាំងឡាយ ចូរស្តាប់បរិយាយ រឿងនិទាន បុគ្គលណាជាតកុតញ្ញូ គ្រប់ប្រាណសប្បុរសទាំង ប្រុសស្រី ។ គ្រាន់មើលគ្រាន់ស្តាប់ព្រាប់ត្រងរង ទំនង

តំលើបតើបតែនថ្មី ក្រែងជួនពុំចំសមសេចក្តី កម្លែកទោស ប្រោសមេត្តា ។ ផ្សិតខ្ញុំលើកពាក្យពិបាកណាស ខុសខុះ គ្រប់ខុះតាមតែថា បន្ទុបខ្វាយល្បាយរៀបហារ តែងតាមប្រាជ្ញា អញ្ញាស្រ័យ ។ ហើយច្រើនតែពាក្យល្បៀងល្បៀងឃ្លាក សូម ជលោកពាក់តាមថ្លៃ ក្រែងជួនជាប់ទោសជាបច្ច័យ និស្ស័យ កុសលអនាគត ។ សូមបានស្គាល់លោកកម្ម កុំចងប្រចាំនាំឲ្យផុត មគ្គផលឯណាជាសុខសុខ សូមបានប្រាកដដល់យើងខ្ញុំ ។ បើអ្នកណាស្តាប់បាប់ចូលចិត្ត រឿងសព្វសិទ្ធជាសុខុម បើ ឃើញខាតខុសបាត់ជៅយដុំ សូមសុំជួយកែថែមពាក្យ ។ បើកែមានតែឲ្យជាងនេះ ប្រសិនមិនចេះកុំបន្ថែ. រឿងនេះ វែងនឹងបង់សព្វប្រការ អស់បរិក្ខារតិដ្ឋិតំ ។

សំរេចពីរឿងព្រះសព្វសិទ្ធ កាលព្រះពិភពជាសក្តណាំ

យោធយកកំណើតក្នុងវដ្ត គឺខ្ញុំកែនិងចប់បុណ្ណោះណោះ ។:៚—